

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

ค่านิยมวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคม กับคุณภาพชีวิต การทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร

ลีปสิทธิ์ ครองชื่น วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)*

นวรรตน์ สุวรรณผ่อง พบ.ด. (ประชากรและการพัฒนา)*

มธุรส ทิพยมงคลกุล Ph.D.(Epidemiology)**

วัลลีสร์ตัน พบศิริ Dr.P.H.*

* ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** ภาควิชาระบาดวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ค่านิยมวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคมของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยมวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคม กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ประชากรในการศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร จำนวน 845 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม อัตราการตอบกลับแบบสอบถามร้อยละ 74.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยมวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคม กับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้น ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขประมาณครึ่งหนึ่งมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 56.7 ค่านิยมวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 97.8 และการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 55.4 ประสพการณ์การทำงาน ค่านิยมวิชาชีพ ด้านการมีอิสระในตนเอง ด้านความเคารพศักดิ์ศรีของมนุษย์ และการสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การสนับสนุนด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ การสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล การสนับสนุนด้านการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยปัจจัยที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 56.6 ($R^2_{adj} = 0.566$) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านการประเมินผล การมีอิสระในตนเอง การสนับสนุนด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ การสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล ความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล และประสพการณ์การทำงาน จากผลการวิจัยผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสร้างสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว เปิดโอกาสให้อิสระในการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งควรส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพรับรู้ถึงค่านิยมวิชาชีพพยาบาลที่สำคัญในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน, ค่านิยมวิชาชีพ, การสนับสนุนทางสังคม, พยาบาลวิชาชีพ, กรุงเทพมหานคร

บทนำ

คุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of work life) ถือเป็นมิติหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะในช่วงวัยแรงงานเป็นมิติที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประเภทของงานที่ทำ บุคลากรภายในองค์กรและสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในการทำงานที่ทำให้เกิดความสมดุลในชีวิตของแต่ละคน ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ⁽¹⁾ การปฏิบัติงานของพยาบาลในปัจจุบันต้องเผชิญกับบริบทต่างๆ ในการให้บริการ เช่น สภาพทางอารมณ์ที่ไม่คงที่ของผู้ป่วยญาติผู้ป่วย และบุคลากรที่ปฏิบัติงานร่วมกัน การต้องเผชิญกับภาวะวิกฤติของชีวิตผู้ป่วย สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ต้องเผชิญกับความกดดันรอบด้าน⁽²⁾ รวมทั้งมีการวิจารณ์การปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพว่าหย่อนคุณธรรมจริยธรรม ขาดความเสียสละ ความตั้งใจและสนใจในการปฏิบัติงานทางด้านพยาบาลลดลง มองเห็นความสำคัญของวัตถุนิยมและเงิน เน้นรูปแบบพยาบาลเชิงพาณิชย์มากขึ้น⁽³⁾ ในขณะเดียวกันลักษณะของงานบริการที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย ทำให้พยาบาลต้องประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่น ปริมาณงานที่มากเกินไปที่จะรับผิดชอบ การปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งการขาดที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงาน⁽⁴⁾ จะเห็นได้ว่างานด้านการพยาบาลเป็นงานที่มีความรับผิดชอบสูง มีภาระงานหนัก ต้องอดทน ซึ่งพยาบาลวิชาชีพต้องเป็นผู้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อการพัฒนางานบริการให้มีคุณภาพในการให้บริการผู้ป่วยอย่างเหมาะสม⁽⁵⁾ และถ้าพยาบาลมีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับดี จะส่งผลดีต่อคุณภาพในการให้บริการพยาบาล ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงคุณภาพชีวิตของผู้รับบริการเช่นเดียวกัน⁽⁶⁾

สถานการณ์เกี่ยวกับพยาบาลวิชาชีพที่หลายประเทศกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบันคือ อัตราการลาออกจากงานพยาบาลที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนพยาบาล และกระทบต่อกำลังใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล⁽⁷⁾

ในประเทศไทยการขาดแคลนพยาบาลในระบบสุขภาพเกิดจาก 2 สาเหตุหลัก อันได้แก่ การที่ประชาชนต้องการบริการด้านสุขภาพเพิ่มสูงขึ้น และข้อจำกัดเกี่ยวกับการจ้างงาน รวมทั้งการที่ไม่สามารถดำรงรักษากำลังคนพยาบาลไว้ในระบบบริการสุขภาพ⁽⁸⁾

ศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นความครอบคลุมมิติสุขภาพใน 4 มิติ คือ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพ และการพัฒนาระบบการให้บริการในด้านสาธารณสุข⁽⁹⁾ ลักษณะการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์บริการสาธารณสุขจะมีการมุ่งเน้นการให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนโดยเป็นองค์รวม ทั้งบุคคล ครอบครัวและชุมชน การปฏิบัติงานที่ต้องประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายระบบบริการสาธารณสุข รวมทั้งการดูแลเพื่อรับและส่งต่อผู้ป่วยในการดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง⁽¹⁰⁾ ปัญหาที่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขพบมากที่สุด คือ ปัญหาภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นและความจำกัดด้านกรอบอัตรากำลังส่งผลให้พยาบาลต้องรับผิดชอบงานหลายด้านในศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งจากภาระงานที่เพิ่มขึ้นและกรอบอัตรากำลังที่จำกัดส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขเกิดความเครียด อ่อนล้า และเหนื่อยหน่ายส่งผลให้เกิดการสับเปลี่ยนสายงาน การโอนย้าย การลาออกจากงานอยู่เสมอ โดยข้อมูลจากฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการสำนักงานกนอ. เกี่ยวกับการโอนย้ายและลาออกในปี 2558 พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข โอนย้าย เปลี่ยนสายงานและลาออก จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 ซึ่งปัญหาการโอนย้าย เปลี่ยนสายงาน และการลาออก ส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องของการปฏิบัติงาน การให้บริการและการบริหารด้านอัตรากำลังของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์บริการสาธารณสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค่านิยมวิชาชีพ การสนับ-

สนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพและหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยมวิชาชีพ และการสนับสนุนทางสังคม กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารในการนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข อันจะส่งผลให้อัตราการโอนย้าย เปลี่ยนสายงาน หรือลาออกลดลง รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลหรือแนวทางในการส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพรับรู้ถึงค่านิยมในวิชาชีพพยาบาล และส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลและอยู่ในระบบบริการสุขภาพต่อไป

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบตัดขวาง ประชากรในการวิจัย คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร จำนวน 845 คน โดยมีเกณฑ์คัดเลือกในการศึกษา คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไปในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และให้ความยินยอมและร่วมมือในการทำวิจัย และมีเกณฑ์การคัดออก คือ พยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในระหว่างการลาป่วย ลาพักร้อน ลา กิจ ลาคลอดบุตร ลาบวช และลาศึกษาต่อในช่วงของการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะ ประกอบด้วยข้อความถาม จำนวน 7 ข้อ ลักษณะให้เลือกตอบและเติมค่าลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ค่านิยมวิชาชีพ ประยุกต์ใช้แนวคิดของสมาคมวิทยาลัยพยาบาลประเทศสหรัฐอเมริกา (American Association of College of Nursing)⁽¹¹⁾ ประกอบด้วยข้อความถามจำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็น

มาตราส่วนการประมาณค่า (rating scale) โดยให้ผู้ตอบเลือก 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนคือ น้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก และมากที่สุด ให้คะแนนจาก 1-5 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การสนับสนุนทางสังคม ประยุกต์ใช้แนวคิดของ House JS⁽¹²⁾ ประกอบด้วยข้อความถาม จำนวน 14 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือก 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนคือ น้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก และมากที่สุด

ส่วนที่ 4 คุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ประยุกต์ใช้แนวคิดของ Brooks BA และ Anderson MA⁽¹³⁾ ประกอบด้วยข้อความถาม จำนวน 20 ข้อ โดยลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า โดยให้ผู้ตอบเลือก 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนคือ น้อยที่สุด น้อยปานกลาง มาก และมากที่สุด ให้คะแนนจาก 1-5 ตามลำดับ

การแบ่งเกณฑ์การจัดกลุ่มระดับ ค่านิยมวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคม และคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยแบ่งเกณฑ์เป็น 3 ระดับ ตามร้อยละของคะแนน โดยคะแนนร้อยละ 80.0 ขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ระดับดี คะแนนร้อยละ 60.0-79.0 อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60.0 อยู่ในระดับต้องปรับปรุง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยผ่านการตรวจและพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาโดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาความถูกต้อง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพเท่ากับ 0.908 ค่านิยมวิชาชีพ เท่ากับ 0.899 และการสนับสนุนทางสังคม เท่ากับ 0.916

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และพิสัย และ multiple linear regression โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

การวิจัยนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ตามเอกสารรับรอง MUPH 2017/096 และคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนกรุงเทพมหานคร ตามเอกสารรับรองเลขที่ 068 ลงวันที่ 8 กันยายน 2560

ผลการศึกษา

จากประชากรในการวิจัย 845 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 628 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 74.3

ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 34.1 มีอายุ ตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป รองลงมาคืออายุตั้งแต่ 40-49 ปี ร้อยละ 31.4 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 83.4 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 34.4 รองลงมาคือประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 30.1 รายได้โดยรวมเฉลี่ยต่อเดือน 33,766.1 บาท สูงสุด 74,000 บาท ภาวะทางสุขภาพ พบมีโรคประจำตัวร้อยละ 34.9 ซึ่งโรคประจำตัวที่พบมาก ได้แก่ โรคไขมันในเลือดสูง ร้อยละ 12.9 รองลงมาคือโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 9.1 ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานหลักคืองานเยี่ยมบ้าน ร้อยละ 37.4 รองลงมาคืองานบริการในคลินิกโรค ร้อยละ 31.8

คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติ-

งานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 56.7 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสังคมและความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 72.9 รองลงมาคือ ด้านโครงสร้างของงาน ด้านบริบทที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ร้อยละ 72.6 และ 62.4 ตามลำดับ ในส่วนของค่านิยมวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 97.8 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขมีการประเมินค่านิยมวิชาชีพในด้านความยุติธรรมในสังคมอยู่ในระดับดีร้อยละ 99.2 รองลงมา คือ ความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล ด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ร้อยละ 99.0 และ 98.7 ตามลำดับ และการสนับสนุนทางสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.4 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข มีระดับการสนับสนุนด้านอารมณ์อยู่ในระดับดี ร้อยละ 72.6 รองลงมาคือ การสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล การสนับสนุนด้านการประเมินผล ร้อยละ 67.0 และ 65.9 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ค่านิยม

ตารางที่ 1 พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ค่านิยมวิชาชีพ และการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 628 คน โดยรวมและรายด้าน

ตัวแปร	ร้อยละ		
	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวม	56.7	41.2	2.1
ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงาน/ชีวิตส่วนตัว	53.3	37.6	9.1
ด้านโครงสร้างของงาน	72.6	24.7	2.7
ด้านบริบทที่เกี่ยวข้องในการทำงาน	62.4	31.2	6.4
ด้านสังคมและความพึงพอใจในภาพรวม	72.9	22.9	4.1

ตารางที่ 1 พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน ค่านิยมวิชาชีพ และการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 628 คน โดยรวมและรายด้าน (ต่อ)

ตัวแปร	ร้อยละ		
	ดี	ปานกลาง	ต้องปรับปรุง
ค่านิยมวิชาชีพโดยรวม	97.8	2.2	0.0
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	98.7	1.3	0.0
การมีอิสระในตนเอง	77.5	21.0	1.4
ความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล	99.0	1.0	0.0
ความซื่อสัตย์	98.1	1.9	0.0
ความยุติธรรมในสังคม	99.2	0.8	0.0
การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม	41.9	55.4	2.7
การสนับสนุนด้านอารมณ์	72.6	25.6	1.8
การสนับสนุนด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ	31.5	55.1	13.4
การสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล	67.0	29.6	3.3
การสนับสนุนด้านการประเมินผล	65.9	33.0	1.1

วิชาชีพ ด้านการมีอิสระในตนเอง ด้านความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล และการสนับสนุนทางสังคม การสนับสนุนด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ การสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล การสนับสนุนด้านการประเมินผล พบว่า มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยมวิชาชีพ และการสนับสนุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินผล การสนับสนุนทางสังคมด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ การมีอิสระในตนเอง การสนับสนุนทางสังคมด้านข่าวสารและข้อมูล ความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล และประสบการณ์การทำงาน โดยสามารถอธิบายคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล-

วิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 56.6 ($R^2_{adj} = 0.566$) ดังตารางที่ 2

วิจารณ์

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร มีคุณภาพชีวิตการทำงานภาพรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 56.7 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา นาคพิน⁽⁶⁾ พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุขโดยรวมอยู่ในระดับดี ในการศึกษาครั้งนี้เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงาน/ชีวิตส่วนตัวของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข อยู่ในระดับต้องปรับปรุงมากที่สุด ร้อยละ 9.1 ซึ่งพบว่าประมาณ 1 ใน 5 ของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขสามารถบริหารจัดการเวลาระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว และภายหลังจากเลิกงานสามารถใช้เวลาว่างในการประกอบกิจกรรมเช่น การออกกำลังกาย การ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุ (multiple linear regression) ของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร จำนวน 628 คน

ตัวแปร	R ²	R ² adj	b	S.E.(b)	Beta	p-value
การสนับสนุนด้านการประเมินผล	0.570	0.566	1.487	0.167	0.356	<0.001
การมีอิสระในตนเอง			0.946	0.155	0.188	<0.001
การสนับสนุนด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ			0.820	0.146	0.195	<0.001
การสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล			0.703	0.186	0.148	<0.001
ความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล			0.624	0.210	0.085	0.003
ประสบการณ์การทำงาน (ค่าคงที่)			0.057 18.578	0.022 2.919	0.068	0.011

* ตัวแปรหุ่น (dummy variables) มีดังนี้ ระดับการศึกษา: ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า= 0, ปริญญาโท=1
ภาวะทางสุขภาพ: ไม่มีโรคประจำตัว =0, มีโรคประจำตัว =1

ร่วมกิจกรรมทางสังคมได้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับความจำกัดด้านกรอบอัตรากำลัง อัตรากำลังโยนย้าย เปลี่ยนสายงาน และการลาออกของพยาบาลวิชาชีพเพิ่มขึ้น ทำให้พยาบาลวิชาชีพที่ยังคงอยู่ในระบบของศูนย์บริการสาธารณสุขต้องรับภาระงานหลายด้าน ส่งผลต่อการจัดการเวลาระหว่างชีวิตการทำงาน และชีวิตส่วนตัวและส่งผลถึงความพึงพอใจในงาน ในด้านโครงสร้างของงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร พบว่า พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่สามารถดูแลผู้ที่มารับบริการได้อย่างเหมาะสมตามมาตรฐานวิชาชีพพยาบาล ร้อยละ 67.7 การสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับใช้ในการให้บริการอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Blue-stone I⁽¹⁴⁾ โดยการที่บุคลากรมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในองค์กร มีความเกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจในงานที่ทำและสามารถบ่งบอกถึงคุณภาพชีวิตในการทำงานได้ แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความรับผิดชอบงานในหลายด้านส่งผลให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการวางแผนให้บริการได้ด้วยตนเอง ด้านบริบทที่เกี่ยวข้องในการทำงาน พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข

กรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจในนโยบายของหน่วยงาน ในด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ ร้อยละ 65.4 แต่ยังคงพบว่าศูนย์บริการสาธารณสุขยังขาดวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ และในด้านสังคมและความพึงพอใจในภาพรวมแล้ว พยาบาลมีความคิดเห็นว่าสังคมมีมุมมองในทางที่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลและต่อวิชาชีพพยาบาล ร้อยละ 87.9 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์บริการสาธารณสุขที่เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิมีความใกล้ชิดกับบุคคลในชุมชนของพื้นที่แต่ละศูนย์บริการสาธารณสุขรับผิดชอบ แต่ยังคงพบว่าพยาบาลวิชาชีพยังไม่พึงพอใจกับค่าตอบแทนที่ได้รับในปัจจุบัน

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิภพสิงใจคอดี⁽¹⁵⁾ พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้ คุณลักษณะงานและบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ (p<0.05)

ค่านิยมวิชาชีพ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์-

บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 97.8 มีค่านิยมวิชาชีพอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวรภรณ์ ทิพย์สุมนันท์⁽¹⁶⁾ พบว่า ในภาพรวมพยาบาลวิชาชีพมีค่านิยมวิชาชีพพยาบาลอยู่ในระดับดี ร้อยละ 92.2 และในการศึกษาคั้งนี้พบว่าค่านิยมวิชาชีพใน 2 ด้าน ประกอบด้วย การมีอิสระในตนเอง ความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคล มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของประภรณ์ พรหมเอี้ยง⁽¹⁷⁾ พบว่า ค่านิยมในการทำงานมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ในการศึกษาครั้งนี้เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีอิสระในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 21.0 ซึ่งในปัจจุบันพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีภาระหน้าที่ที่มากขึ้นเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านอัตรากำลังของบุคลากรส่งผลต่ออิสระในการตัดสินใจในการให้บริการผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hendel T และคณะ⁽¹⁸⁾ เกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพมีความเกี่ยวข้องกับการมีอิสระในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ในด้านความเคารพศักดิ์ศรีของบุคคลพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความคิดเห็นว่ามีคนทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเอง ร้อยละ 99.7 ซึ่งเป็นทัศนคติที่สำคัญในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Snellman I และ Gedda KM⁽¹⁹⁾ ที่กล่าวว่า ความสุภาพ ความเอื้ออาทร รวมทั้งความไว้วางใจเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพยาบาลกับผู้รับบริการ เชื่อมโยงไปถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมในการให้บริการ

ประมาณครึ่งหนึ่งของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร มีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.4 และพบว่าการสนับสนุนทางสังคมด้านเครื่องมือหรือสิ่งของ ด้านข่าวสารและข้อมูล และด้านการประเมินผลมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติ-

งานในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Alejandro OR และ Helena DA⁽²⁰⁾ ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจในงาน ซึ่งการได้รับการสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับอารมณ์และเครื่องมือหรือสิ่งของในการปฏิบัติงาน นับเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพมีระดับความพึงพอใจในงานที่สูงขึ้น

ในการศึกษาคั้งนี้เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การสนับสนุนด้านเครื่องมือหรือสิ่งของอยู่ในระดับต้องปรับปรุงร้อยละ 13.4 เนื่องจากศูนย์บริการสาธารณสุขบางแห่งยังประสบปัญหาขาดแคลนทรัพยากรในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rodwell J และคณะ⁽²¹⁾ พบว่า การสนับสนุนในด้านทรัพยากรมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อภาพรวมในการปฏิบัติงาน ในส่วนของการสนับสนุนด้านข่าวสารและข้อมูล พบว่าพยาบาลวิชาชีพได้รับข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นหรือแนวทางที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานร้อยละ 79.8 แต่ยังมีข้อจำกัดในการอำนวยความสะดวกในการสืบค้นหาข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนด้านการประเมินผล พบว่าพยาบาลวิชาชีพมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา ปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่เสมอหลังจากทราบผลการประเมิน ร้อยละ 86.3 แต่ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการให้ข้อมูลหรือคำแนะนำเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานจากเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งควรมีการแจ้งผลการประเมินให้กับผู้ปฏิบัติแต่ละคนได้รับทราบผลการประเมินของตนเองเพื่อประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง ซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ได้ ณ ช่วงเวลาที่ศึกษาเท่านั้น

2. การวิจัยในครั้งนี้ตัวอย่างในการวิจัยไม่มีพยาบาลวิชาชีพกลุ่มเพศชาย ดังนั้น การเป็นตัวแทนของตัวอย่างในการวิจัยนี้จึงมีการวิเคราะห์ผลเฉพาะพยาบาลวิชาชีพเพศหญิงเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารหน่วยงาน ควรมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว เพื่อธำรงรักษาให้บุคลากรสายงานพยาบาลคงอยู่ในวิชาชีพพยาบาลและคงอยู่ในองค์กร ลดปัญหาการโอนย้าย เปลี่ยนสายงาน หรือลาออกให้น้อยลง ส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานภายในศูนย์บริการสาธารณสุข เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบการให้บริการด้านสาธารณสุขให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งควรส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพรับรู้ถึงค่านิยมวิชาชีพพยาบาลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ในวิชาชีพพยาบาล

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบค่านิยมวิชาชีพ การสนับสนุนทางสังคม กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานครกับพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์บริการสาธารณสุขสังกัดเทศบาล เพื่อจะได้ทราบว่าบริบทการให้บริการที่มีความแตกต่างกัน ลักษณะการปฏิบัติงานที่ต่างกัน พยาบาลวิชาชีพจะมีคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร และปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนสนับสนุนบางส่วนจากสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล คณะผู้วิจัยขอขอบคุณนายแพทย์วงวัฒน์ ลี้-ลักษณ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ภาควิชา

บริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการวิจัย และขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุขทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Walton RE. Improving the quality of work life. Harvard Business Review 1974;14:12-4.
- พัฒนารัตน์ กล้าหาญ. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรค ความผูกพันในวิชาชีพกับความสำเร็จในวิชาชีพของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ เขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2550.131 หน้า.
- ปาหนัน บุญหลง. หลักสูตรเน้นชุมชนกับแนวโน้มทางการศึกษาพยาบาล. วารสารการศึกษาพยาบาล 2535; 3: 22-7.
- สภาการพยาบาล. วันพยาบาลแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศิริยอดการพิมพ์; 2544.
- O'conner KT. For want or mentor. Nurs Outlook 1998;36:38-9.
- จินตนา นาคพิน. คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552. 153 หน้า.
- ศราวุธ อยู่เกษม. แนวทางการบริหารจัดการเพื่อสร้างประสิทธิภาพองค์กรพยาบาล. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร2550 [สืบค้นเมื่อ 10 มิ.ย. 2559]. แหล่งข้อมูล: <http://gotoknow.org/post/tag>
- วิจิตร ศรีสุพรรณ, กฤษดา แสงดี. ข้อเสนอเชิงนโยบายในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย. วารสารสภาการพยาบาล 2555;27:5-12.
- กองการพยาบาลสาธารณสุข สำนักอนามัย. เอกสารโครงการสาธารณสุขในหน่วยบริการปฐมภูมิ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร 2555 [สืบค้นเมื่อ 12 มิ.ย. 2559]. แหล่งข้อมูล: http://phn.bangkok.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=139

10. จินตนา นัคราจารย์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร. วารสารเกื้อการุณย์ 2556; 20: 39-54.
11. American Association of Colleges of Nursing. The essentials of baccalaureate education for professional nursing practice. Washington, DC: Author; 2008.
12. House JS. Work stress and social support. Massachusetts: Addison Wesley; 1981.
13. Brooks BA, Anderson MA. Defining quality of nursing work life. Nursing Economics 2005;23: 319-26.
14. Bluestone I. Implementing Quality of work life Programs. Management Review 1977;2:39-40.
15. พับปลิง ใจคอดี. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล คุณลักษณะของงาน บรรยากาศองค์การกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิสัญญี โรงพยาบาลของรัฐ ในเขต กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2552.120 หน้า.
16. วราภรณ์ ทิพย์สุมานันท์. การปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลตติยภูมิแห่งหนึ่ง [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2559. 110 หน้า.
17. ประภรณ์ พรมเอี้ยง. คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลนครปฐม. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2558;24:769-78.
18. Hendel T, Eshel N, Traister L. Readiness for future managerial leadership roles: nursing students' perceived importance of organizational values. J Prof Nurs 2006; 22:229-346.
19. Snellman I, Gedda KM. The value ground of nursing. Nursing Ethics 2012;19:714-26.
20. Alejandro OR, Helena DA. Work engagement, social support and job satisfaction in Portuguese nursing staff: a wininig combination. Appl Nurs Res 2017;26:37-41.
21. Rodwell J, Louise M, Andre G. The importance of social support for nurses in a general acute context. In: British Academy of Management. 2012 British Academy of Management Conference; 2012 Sep 11-13; Cardiff, United Kingdom. Brisbane: Queensland University; 2012. p. 2-11.

Abstract: Professional Values, Social Support, and Quality of Work Life of Professional Nurses in Public Health Centers, Bangkok Metropolitan Administration

Suebsit Krongchuen, M.Sc. (Public Health)*; Nawarat Suwannapong, Ph.D. (Population And Development)*; Mathuros Tipayamongkhogul, Ph.D. (Epidemiology)**; Vallerut Pobkeeree, Dr.P.H.*

* Department of Public Health Administration, Faculty of Public Health, Mahidol University; ** Department of Epidemiology, Faculty of Public Health, Mahidol University, Thailand

Journal of Health Science 2018;27:1107-16.

This cross-sectional study aimed at assessing levels of quality of work life, professional values, and social support of professional nurses working in public health centers, Bangkok Metropolitan Administration, including finding relationships between individual characteristics, professional values, social support and quality of work life of professional nurses in public health centers, Bangkok Metropolitan Administration. Data population were 845 professional nurses working in the public health centers, Bangkok Metropolitan Administration. Data were collected by using questionnaires. The response rate was 74.3%. Descriptive statistics were used to analyse data and Multiple Linear Regression was used to find the relationships between individual characteristics, professional values, social support and quality of work life. The findings revealed that approximately half of the professional nurses working in the public health centers, Bangkok Metropolitan Administration, had overall quality of work life at a good level 56.7%, overall professional values at a good level 97.8%, and overall social support at a moderate level 55.4%. Work experience, professional values, autonomy, respect toward human dignity, and social support in the aspects of instrumental, informational, and appraisal support were related to the quality of work life of those professional nurses with statistical significance ($p < 0.05$). Factors predicting their quality of work life at 56.6% ($R^2_{adj} = 0.566$) were appraisal support, autonomy, instrumental support, informational support, respect toward human dignity, and work experience. From the research findings, the executives should provide and give importance to developing and building work-life balance, give autonomy to the professional nurses in making decisions and promoting the professional nurses to perceive important professional values useful to nursing operations.

Key words: quality of work life, professional values, social support, professional nurses, Bangkok Metropolitan Administration